

vůle zůstavitelovy hraditi odkaz jen dědic ze závěti a nikoli dědic zákonný, anebo je-li odkázána věc náležející dědicovi samému, a to pouze k jeho tíži, jest arci výjimečně podání dědické přihlášky touto osobou vůbec podmínkou definitivního nabytí práv z nařízení odkazového se podávajících. Před podáním dědické přihlášky obtíženého, na které jest v takovém případě nabytí práv z odkazového nařízení závislé, nemůže pak ovšem tento nárok z odkazu ani proti pozůstalosti býti uplatňován. Nárok na splnění takového odkazu směřuje pouze proti tomuto obtíženému dědici samému, i poměr takového dědice k odkazovníkovi jest poměrem osobního dlužníka k věřiteli (§§ 649, 688 obč. zák. — rozh. čís. 6459 Sb. n. s.). Odkazovník musí ovšem přes splatnost odkazu trpěti odklad jeho výplaty, pokud jest podle stavu pozůstalostního řízení nevyhnutelným. V projednaném případě uložil zůstavitel žalované osobně výplatu sporného odkazu, žalovaná přihlásila se bezpodmínečně za dědičku a nepopírá platnost odkazu žalobkyni zanechaného, nenamítá ani nedostatečnost pozůstalostního jmění; jest proto nerozhodné, že neuznává platnost jiných nařízení zůstavitelových, a lichá jest i její námitka, že by snad jiná osoba úspěšně mohla zvrátiti závěť zakládající nárok žalobkynin a platební povinnost žalované, poněvadž po této stránce nic konkrétního nepřednesla. Ježto podle vůle zůstavitelovy byl stanoven den splatnosti odchylně od zákona (§ 685 obč. zák.) a tento den již dávno nastal, jest žalobní nárok proti žalované opodstatněn. Dovolací soud však nemohl rozhodnouti ve věci samé, ježto nižší soudy nezjistily výši poplatků, jež podle nenapadeného výroku nižších stolic jest žalovaná oprávněna si odečísti. Tu částku nutno ciferně stanoviti, poněvadž rozsudek jinak není vykonatelný.

Čís. 15625.

Postupitel neručí postupníkovi za dobytost postoupené pohledávky, nevymáhal-li ji postupník hned po její splatnosti nebo opominul-li v pravý čas žádati možné ještě zajištění; postupiteli nelze tu přičítati zavinění ani na nedobytnosti postoupené pohledávky, ani na jednání dlužníkově, jež mělo v zápětí jeho platební nezpůsobilost.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1936, Rv I 1245/35.)

Žalobkyně přednesla, že žalovaná jí postoupila úplatně pohledávku, jež byla proti postoupeným dlužníkům nedobytná, a domáhá se proto jejího zaplacení podle § 1397 obč. zák. na žalované. Nižší soudy žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Rozhodnutí sporu závisí na otázce, zdali pohledávka žalované strany proti manželům S., jež byla žalobkyni úplatně postoupena, byla již v době postupu nedobytnou a zdali žalovaná jako postupitelka ručící za dobytost postoupené pohledávky jest povinna vrátiti žalobkyni úplatu,

kterou za ni dostala. Podle § 1397 obč. zák. ručí převodce přejimateli jak za pravost, tak za dobyttnost postoupené pohledávky, stal-li se postup úplatným způsobem, neručí však podle § 1398 obč. zák. za takovou pohledávku, která byla v době postupu dobyttnou a stala se nedobytnou pouhou náhodou nebo příjemcovým nedopatřením. Žalobkyně vychází mylně z toho, že rozhodujícím dnem jest 25. duben 1930, kdy úplata za postoupenou pohledávku byla žalované připsána k dobru. Podle nesporného přednesu usnesla se žalobkyně dne 21. února 1930 k žádosti žalované na převzetí její pohledávky proti Antonínu S. v tvrzené výši 78.522 Kč 30 h a na výplatě postupní valuty v stejné výši. Z prohlášení ze dne 2. března 1930, jež bylo stranami uznáno za pravé a správné, je patrné, že žalovaná tímto dnem pravoplatně a neodvolatelně postoupila svou pohledávku za Antonínem S. a že postoupený dlužník zároveň byl o tom vyrozuměn. Postup stal se tudíž správně dne 2. března 1930 a nesejde na tom, že úplata, k níž postupník podle perfektní již smlouvy byl zavázán, byla postupiteli vyplacena teprve dne 25. dubna 1930. Dne 2. března 1930 byla však postoupená pohledávka podle vlastního přednesu žalobkynina u manželů S. dobyttná. Tenkrát nevázlo na nemovitosti dlužníků ani zástavní právo za pohledávku peněžního ústavu L. B. ve výši 240.000 Kč, zřízené teprve dne 13. března 1930, tím méně za pohledávku záložny H. ve výši 35.000 Kč, o níž dovolatelka tvrdí, že vznikla dne 2. dubna, pokud se týče dne 19. března 1930. Ježto žalobkyně sama připouští, že nemovitost dlužníků měla hodnotu nejméně 337.432 Kč 20 h a také tvrzené mimoknihovní dluhy 8.791 Kč 65 h a 6.000 Kč, i kdyby byly správné, v této hodnotě mohly dojít úhrady, nezůstalo řízení vadné, nebyly-li provedeny důkazy o těchto tvrzeních anebo nebyl-li proveden nový odhad nemovitosti. Jest proto souhlasiti se závěrem odvolacího soudu, že postoupená pohledávka, kterou dlužníci uznali a která v době postupu byla také splatná, v rozhodné době byla dobyttná. Bylo-li však tomu tak a nebylo-li nic jiného ujednáno, nemá tu místa ručení podle § 1397 obč. zák. S ohledem na ustanovení § 1399 obč. zák. jedná postupník na vlastní vrub, nevymůže-li ihned po splatnosti postoupenou pohledávku nebo opomine-li v pravý čas možné ještě zajištění. Ježto dovolatelka netvrdí, že se postoupená pohledávka stala nedobytnou nějakým zaviněním postupitelovým a ježto jednání dlužníků, jehož žalovaná strana nebyla zúčastněna a jež mělo v zápětí jejich platební nemožnost, jest v poměru procesních stran považovati za pouhou náhodu (§ 1398 obč. zák.), není žalobní nárok důvodný.

Čís. 15626.

Jaký účinek na promlčení postoupené pohledávky vzniklé z dodávky zboží má písemné její uznání postoupeným dlužníkem vůči postupníkovi.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1936, Rv I 2915/34.)